

Initiativärende mot en kommunal nämnd angående ordningen för prövning av frågor om undantag från kommunens föreskrifter om avfallshantering

Initiativet

I ett ärende hos JO (dnr 2611-2004) hämtades muntliga upplysningar in från miljöchefen AA vid miljökontoret i Leksands kommun. Av upplysningarna framkom bl.a. följande. En anmälan om uppehåll i sophämtningen skall ges in till Leksand Vatten AB, det kommunala bolag som utför renhållningen i Leksands kommun. Bolaget meddelar skriftligen om uppehåll medges eller inte och lämnar således både positiva och negativa besked. Först sedan den som är missnöjd med ett sådant besked har skrivit till bolaget och vidhållit sin begäran överlämnas ärendet till Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Leksands kommun för prövning och beslut.

Med anledning av upplysningarna beslutade JO Berggren att inleda ett initiativärende mot Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Leksands kommun. Nämnden anmodades att göra en utredning och yttra sig över ordningen för prövning av frågor om undantag från kommunens föreskrifter om avfallshantering.

Utredning

Nämnden anförde i huvudsak följande (bilagorna utelämnade här).

I enlighet med 22 och 23 §§ föreskrifter för avfallshantering i Leksands kommun prövas frågor om undantag från bestämmelserna i 23 § av renhållaren Leksand Vatten AB, som är ett kommunalt bolag.

Bolaget har en blankett som kan användas för att göra en anmälan, se bilaga 1. När anmälan inkommit till bolaget utreds frågan och beslut om att medge eller inte medge uppehåll görs. På blanketten noterar bolaget om uppehåll beviljas eller ej. Sökande får därefter besked om att uppehåll beviljas, se bilaga 2, eller att uppehåll ej medges, se bilaga 3.

För de fastighetsägare, som inte är nöjda med renhållarens bedömning, kan miljö- och hälsoskyddsnämnden fatta beslut i det enskilda ärendet. Fastighetsägaren får då inkomma med en skrivelse med de uppgifter som krävs för nämndens handläggning. Beslut om uppehåll eller ej fattas då i varje enskilt fall. Beslutet kan överklagas.

Av de skrivelser som inkommit till nämnden har vissa varit formulerade som en överklagan av Leksand Vattens beslut. I andra fall har inte skrivelsen formulerats

som en överklagan. Skrivelser har inkommit både via bolaget och direkt till nämnden.

Nämnden hanterar inte inkomna skrivelser som en överklagan utan fattar, efter eventuell komplettering och kommunicering, beslut. Detta beslut kan i sin tur överklagas.

Eventuell överklagan handläggs och om samma bedömning kvarstår skickas överklagandet till länsstyrelsen.

Till remissvaret fogades bl.a. Föreskrifter för avfallshantering i Leksands kommun som antogs av kommunen den 24 februari 1999. Föreskrifterna innehåller bl.a. följande.

Undantag från renhållningsordningens bestämmelser

22 § Undantag.

Frågor om undantag prövas, då inte annat framgår av denna föreskrift, av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

23 § Uppehåll i hämtning.

Uppehåll i hämtning vid permanentbostad kan efter anmälan till renhållaren medges fastighetsinnehavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under sammanhängande tid om minst 6 månader. För fritidsbostad kan uppehåll medges om fastigheten inte kommer att användas under en sammanhängande hämtningsperiod (15 maj–15 september).

Anmälan skall vara inlämnad minst en månad före den avsedda uppehållsperioden påbörjas.

Det skriftliga besked som bolaget lämnar när uppehåll inte medges (bilaga 3) har i huvudsak följande innehåll.

Ansökan om uppehåll från sophämtning

Ni har ansökt om uppehåll från sophämtning för er fritidsfastighet.

Enligt renhållningslagstiftningen gäller att det avfall som uppkommer i en kommun ska omhändertas där. Fastighetsägaren har således skyldighet att lämna avfallet till kommunen och kommunen har skyldighet att omhänderta avfallet.

Ni kan således inte av bolaget befrias från skyldigheten att lämna avfallet vid av kommunen anvisad plats så länge ni nyttjar ert fritidshus. För att erhålla undantag från skyldigheten att lämna avfall krävs enligt föreskrifter för avfallshantering i Leksands kommun att fastigheten inte används under en hämtningsperiod.

Av er ansökan framgår att fastigheten används och att avfall uppstår. Leksand Vatten AB kan enligt gällande bestämmelser därmed ej medge uppehåll från sophämtning.

I beslut den 26 januari 2006 anförde *JO Berggren* följande.

Bedömning

15 kap. miljöbalken innehåller bestämmelser om avfallshantering m.m. Enligt 18 § tredje stycket kan fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som vill ha tillstånd att själva ta hand om avfall som uppkommit hos dem och som annars skall tas om hand av kommunen ansöka om sådan dispens hos den berörda kommunen. Bestämmelsen är tillämplig också för den situationen att fastigheten utnyttjas i så begränsad omfattning att något avfall över huvud taget inte uppstår (se Bengtsson

m.fl., Miljöbalken, En kommentar, Del I, s. 15:28). Varje kommun får meddela närmare föreskrifter om prövningen.

3 kap. 16 § kommunallagen (1991:900) reglerar möjligheten att lämna över vårderna av kommunala angelägenheter till kommunala företag. I andra stycket erinras om att vårderna av en angelägenhet som innefattar myndighetsutövning enligt 11 kap. 6 § regeringsformen får överlämnas endast om det finns stöd för det i lag.

Prövningen av frågor om undantag från kommunens föreskrifter för avfallshantering innefattar myndighetsutövning. Det saknas stöd i lag för att överlåta till en entreprenör att besluta i sådana frågor. De av kommunfullmäktige antagna föreskrifterna för avfallshantering kan därför inte ges den innebörden att frågorna i något fall undandras kommunens prövning. Med detta följer att den som ansöker om uppehåll i avfallshämtning utan ytterligare åtgärder för egen del skall få sin ansökan prövad av vederbörande kommunala nämnd. En annan sak är att det vid den prövningen av praktiska skäl kan finnas anledning att inhämta renhållarens uppfattning i saken.

Jag förutsätter att miljö- och hälsoskyddsnämnden med beaktande av vad jag nyss har sagt ser över ordningen för den aktuella prövningen.

Ärendet avslutas.